

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Svein Helge Hofslundsengen	FE - 024, FE - 002	15/30

Saknr	Utval	Type	Dato
049/2016	Formannskapet	PS	19.04.2016
021/2016	Kommunestyret	PS	28.04.2016
004/2016	Administrasjonsutvalet	PS	19.04.2016

Kommunereforma - vurdering av Masfjorden som eigen kommune i framtida

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Etter ei samla vurdering av dei oppgåvene kommunane har i dag, nye oppgåver som er signalisert til kommunane (oppgåvemeldinga), økonomisk grunnlag (noverande inntektssystem og høyringsforslag nytt inntektssystem, kor geografiske tilhøve med store avstandar gjer at Masfjorden får behalde basistilskotet fullt ut), gjer at utgreiingsalternativet å halde fram som eigen kommune er realistisk og eit godt alternativ.

Tenester

- Masfjorden kommune yter gode kommunale tenester med høg brukartilfredsheit
- Brukarnære tenester kan løysast av Masfjorden kommune i eigenregi, som barnehage – skule – lege – helsetenester – heimehjelp – sjukeheim – kultur – kulturskule – tekniske tenester etc.
- Spesialiserte tenester og funksjonar kan dekkast gjennom noverande interkommunalt samarbeid, med god erfaring som innan IKT – legevakt – barnevern – brann og redning, renovasjon etc.
- Masfjorden skal arbeide for best mogleg tilbod kor stat og fylkeskommune har ansvaret – vegar, og realsering av Masfjordsambandet/bru – vegar - regional utvikling - politi – ambulanse etc.

Samfunnsutvikling

- Masfjorden – vekst i folketalet dei seinare år, kraftig vekst i distriktsindeksen som grunnlag av ei positiv samfunnsutvikling.
- Masfjorden kommune skal syta for framtidsretta samferdselsføremål, arealplanlegging, bustadbygging i takt med behov, næringsutvkling etc.
- Samarbeida med nabokommunane for å komma fram til gode regionale løysingar

Lokaldemokrati

- Sikre nærleik, lokal representasjon og engasjement med å halde fram med 17 medlemmer i kommunestyret og 5 i formannskapet
- Reell innbyggjarmedverknad

Økonomi

- Masfjorden har god økonomi og økonomistyring
- Arbeide for inntektssystem som sikrar ulempedekking for avstandar og distrikt
- Arbeide for å sikre kraftkommunane sine rettar
- Arbeide for å sikre effektiv drift
- Forslag til nytt inntektssystem, des. 2015. Ut i frå signal før høyringa vart lagt fram, kunne bortfall av småkommunetilskot og basistilskot reknast med – i sum utgjer desse forholda nær 20 mill.kr., og dette i ein periode med nedgang i kraftprisane ville dette ha gjort det vanskeleg å halde fram som eigen kommune.

Høyringsforslaget inneber m.a. at Masfjorden vert definert som ufrivillig liten kommune, då det er lange avstandar for å nå større sentra, og får behalde basistilskotet fullt ut. KS har kalkulert endringsframlegget til å medføre ein nedgang med 0,5 mill.kr. for Masfjorden

- Arbeidsgjevaravgift, uendra sone ved å stå som eigen kommunen (+ evt. Gulen), auka kostnad med 4-7 mill.kr. om ein inngår i Nordhordland kommune
- Eigedomskatt, usikkerheit, men her kan det bli både + og – i høve no situasjonen

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Stortinget vedtok i 2014 at det skal gjennomførast ei kommunereform.

OVERORDNA MÅL FOR KOMMUNEREFORMA

- Gode og likeverdige tenester for innbyggjarane
- Heilskapleg og samordna samfunnsutvikling
- Berekraftige og økonomisk robuste kommunar
- Styrka lokaldemokrati

Reformarbeid fordelt på 4 reformer

- **Oppgåvereform** – det blir sett på moglegheiter for flytting av oppgåver til kommunane.
- **Strukturreform** – det er både inndelinga av kommunar og regionalt (fylke) nivå som er til utgreiing.
- **Styringsreform** – det skal sjåast på både modellar og regelverk for intern organisering og statleg styring av kommunane, rammene for styring av kommunal forvaltning (kommunelova og særlover) og oppgåver til fylkeskommunen og staten.
- **Finansieringsreform** – inntektssystemet skal gjennomgåast i sin heilskap, med endringar gjeldande frå 2017, og det er lagt inn verkemiddel for omstilling og kompensasjon av utgifter knytt til gjennomføring av reforma.

Kommunen har handsama kommunereforma i fleire møter, og m.a. gjorde Kommunestyre følgjande vedtak den 30. april 2015:

1. Masfjorden kommune oppnemner følgjande forhandlingsutval i det vidare arbeid med kommunestruktur

- **Ordførar**
- **Varaordførar**
- **Formannskapsmedlem frå det største opposisjonspartiet**

2. Det vert arbeid vidare med utgreiing av alternativa

1. Nordhordland (alle eller deler av noverande kommunar i regionen)
2. Gulen – (Høyanger sør – Modalen - Solund)
3. halde fram som eigen kommune

3. Masfjorden kommune gjennomfører meningsmåling knytt til alternativa under pkt. 2, først ei undersøking innan utløpet av 1.halvår 2015 og ny kartlegging våren 2016

4. Det vert lagt opp til folkemøter, eit fellesmøte i starten (våren 2015), og før saka går til endeleg avgjerd/vedtak i Kommunestyret juni 2016

Frivilligheitsprinsippet

Det er opp til den enkelte kommune sjølv å ta stilling til om ein skal halde fram som eigen kommune eller gå med i ei kommunesamanslåing. Stortingsfleirtalet har ved fleire høve sagt at det skal vere reell frivilligheit for kommunane. Dersom kommunar etter ei heilskapleg vurdering, og etter å ha henta inn synspunkt frå innbyggjarane, konkluderer at ein er best tent med å halde fram som eigen kommune, skal dette respekterast, står det i fleirtalsinnstillinga til kommunal- og forvaltningskomiteen på Stortinget.

Kommunane har og utgreiingsplikt på alternativet å halde fram som eigen kommune, og dette arbeidet er administrativt forankra i samarbeid med utvida leiargruppa og tillitsvalde, og kommunereforma har vore deltema og hovudtema på fleire av leiarsamlingane og htv møta siste åra.

Leiargruppa har hatt fokus på klargjere og synleggjere sterke og svake sider ved eigen kommune gjennom ein eigenvurdering, basert på ei vurdering av våre tenester sett opp i mot dei 10 kriteria som er sett for god kommunestruktur. Denne eigenvurderinga er lagt inn under punktet «uttale».

1. Tilstreккеleg kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstreккеleg distanse
4. Effektiv tenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valfriheit
7. Funksjonelle område for samfunnsutvikling
8. Høg politisk deltaking
9. Lokal politisk styring
10. Lokal identitet

Ein håper denne eigenvurderinga gjev eit godt grunnlag overfor politisk nivå før ein tek endeleg stilling til kommunereforma i juni 2016.

Viktig forhold i høve reforma, og spesielt i høve utgreiingsalternativet å halde fram som eigen kommune, er forslag til nytt inntektssystem, teke inn under punktet «høyring».

Kommuane må ta ei avgjerd innan 1.juli 2016. Valet står mellom å bygga ein kommune eller halde fram som Masfjorden kommune. Fylkesmannen med tilråding til Kommunal- og moderniseringsdepartementet innan 1.oktober 2016. Endeleg avgjerd i Stortinget innan 1.juli 2017

Uttale

Vurderingar av tenestetilbodet ved ulike kommunestrukturar

Barnehage

	Masfjorden	Masfjorden- Gulen	Nordhordland
Tilstreккеleg kapasitet	95,7 % bhg-dekning (2014). Fortløpande opptak, alle som søker får plass	Kan oppretthaldast. Kan føre til auke i søkerar til NB-oppvokstområde, grunna at dersom kommunegrensene vert oppheva vert Nordbygda skulekrins utvida utover.	Sentralisering/samanslåing av barnehagar (td Sandnes-Ostereidet). Vert truleg ikkje oppretthalde tre bhg i «vårt» distrikt. Større barnegrupper/ending i bemanningsnorm (fleire enn 6 barn per vaksen. Fortløpande opptak kan verte til to opptak per år – meir forutsigbar drift.
Relevant kompetanse	Små fagmiljø, utfordring å rekruttere fagpersonell grunna geografien	Litt større fagmiljø, utfordrande å rekruttere fagpersonell grunna geografien	Større fagmiljø, men framleis utfordrande å rekruttere fagpersonell grunna geografien
Tilstreккеleg distanse	Kan oppleve at det ikkje er tilstrekkeleg distanse, kan verte for tette relasjonar. Kan verte små miljø for både barn og vaksne.	Kan oppleve at det ikkje er tilstrekkeleg distanse, kan verte for tette relasjonar. Kan verte små miljø for både barn og vaksne.	Kan oppleve at det ikkje er tilstrekkeleg distanse, kan verte for tette relasjonar. Kan verte små miljø for både barn og vaksne.
Effektiv teneste produksjon	Oppretthalde dagens tilbod (td fortløpande opptak, plass i den bhg ein ynskjer, god bemanningsnorm). Akseptabel reiseavstand til jobb som tilsett i Masfjorden kommune.	Danna oppvekstsenter, der rektor vert leiari for bhg og skule (slik Gulen er organisert no). Mister den barnehagefaglege kompetansen i leiinga av oppvekstsenteret. Reiseavstand kan verte lang om ein vert omplassert innad i kommunen.	Færre barnehagar i tidlegare Masfjorden kommune. Reiseavstand kan verte lang om ein vert omplassert innad i kommunen

Økonomisk soliditet	Kan oppretthalde foreldrebetaling under makspris med dei rammene vi har i dag (2395 kr per mnd)	Makspris for bhg-plass (2655 kr per mnd). Kan verte endring i leiingsstruktur bhg/skule (oppvekstsenter) for å spare utgifter (som Gulen har i dag)- felles leiar (rektor) bhg og skule	Makspris for bhg-plass (2655 kr per mnd). Kan verte endring i leiingsstruktur bhg/skule (oppvekstsenter) for å spare utgifter (som Gulen har i dag)- felles leiar (rektor) bhg og skule
Valfriheit	Foreldre søker og får plass i den bhg dei ynskjer plass i. Tilsette får jobbe i den bhg dei ynskjer	Foreldre søker og får plass i den bhg dei ynskjer plass i. Tilsette får jobbe i den bhg dei ynskjer	Foreldra får større valmogelegheit til å velje fritt mellom bhg, utan økonomiske konsekvensar for «heim»-kommunen. Tilsette kan risikere å få lang reiseveg til jobb
Funksjonelle område for samfunnsutvikling	Oppretthalde og vidareutvikle den samfunnsutviklinga vi har i dag, knytta til td Sløvåg/BKK/HI/kommunale tenester (skule/bhg/helse). Dette vert sett på som trygge og gode oppvekstmiljø. Oppretthalde små lokalsamfunn	Oppretthalde og vidareutvikle den samfunnsutviklinga vi har i dag, knytta til td Sløvåg/BKK/HI/kommunale tenester (skule/bhg/helse). Dette vert sett på som trygge og gode oppvekstmiljø. Oppretthalde små lokalsamfunn	På grunn av sentralisering av tilbod for brukarar vert det lange reiseavstandar, og dermed utfordrande å oppretthalde den samfunnsutviklinga vi har i dag.
Høg politisk deltaking	Som no, men kanskje med auka motivasjon og engasjement for å behalde det slik som vi har det no	Som no	Politikarar med eit større fokus på dei meir sentrale strøka, som td Knarvik, dette fordi dei største kommunane utgjør fleirtalet i kommunestyret
Lokal politisk styring	Stor grad av påverknad	Stor grad av påverknad	Liten grad av påverknad
Lokal identitet	Stor	Litt mindre	Liten

5) Teneste : skule

	Masfjorden	Gulen	Nordhordland
1. Tilstrekkeleg kapasitet	3 1-10 skular med god kapasitet	Truleg samanslåing på ungdomssteget	Samanslåing
2. Relevant kompetanse	Relevant og god fagleg kompetanse	Relevant og god fagleg kompetanse	Relevant og god fagleg kompetanse
3. Tilstrekkeleg distanse	Ja	Nei	Nei
4. Effektiv tenesteproduksjon	Ja Stabil arbeidskraft	Usikkert	Meir bevegelse i arbeidskrafta
5. Økonomisk soliditet	Ja	usikkert	usikkert
6. Valfriheit	Ja	ja	Usikkert
7. Funksjonelle område for samfunnsutvikling	Ja, i alle oppvekstområda	usikkert	usikkert
8. Høg politisk deltaking	Ja	usikkert	Lite truleg
9. Lokal politisk styring	ja	delvis	Truleg svært lite
10. Lokal identitet	ja	usikkert	nei

Teneste : skule

Læringsutbytte	Gode læringsresultat	truleg nedgang	truleg nedgang
Oppfølging	God og tett individuell oppfølging	Mindre ressursar	Mindre ressursar
Fysisk miljø	Velutvikla uteområde	Består så lenge skulen består	Som førre
Samarbeid i nærmiljøet	Nært og tett samarb med	Usikkert	Usikkert
	Idretts- og kulturskule		
Utdanning	Ekstra satsing på vidareutdanning	Usikkert	Usikkert
Skuleeigar	Nærleik til skuleeigar	Blir dårlegare	Blir dårlegare

Teneste: Kulturskule

	Masfjorden	Gulen	Nordhordland
1. Tilstreккеleg kapasitet	Høg deltaking	Auka deltaking totalt. Henta fram det beste frå «tidlegare» kommunar.	Betydeleg sentralisering og dermed betydeleg redusert oppslutning.
	Ikkje ventelister. Tilbod i eigen skulekrins		Ventelister. Sentralisert tilbod.
	Elevbetaling kr. 2100	Om lag som no.	Elevbetalinga ligg 50 % høgare pr. i dag, også satsar for sal av tenester
	Sal av tenester til lagsliv	Vil halda fram.	Sal av tenester til lagsliv vil truleg bli dyrare
	Tilbod til skuleelevar og vaksne	Truleg som no.	Større breidde i tilbod. Lange reiser for å nå dei
2. Relevant kompetanse	Høg kvalifisert arbeidskraft		Høgt kvalifisert arbeidskraft. Lettare å rekruttera.
	Små fagmiljø.	Litt større fagmiljø.	Større fagmiljø og større stillingar.
	Samarbeid om kombinerte stillingar som skapar vinn-vinn-situasjonar		Eigne kulturskulestillingar
3. Tilstreккеleg distanse			
4. Effektiv tenesteproduksjon	Avgrensa, men eit kvalitativt godt tilbod	Utvikla dagens tilbod	Større tilbod og lengre reiser til tilboda
	Gjev tilbod til brukarar med behov for tilrettelegging		Gjev tilbod til brukarar med behov for tilrettelegging.

8. Høg politisk deltaking	Kort veg til politikarar		Me blir periferare i ein slik kommune
9. Lokal politisk styring	Høg		Låg
10. Lokal identitet	Desentralisering. Kulturskulen er ein del av kvart oppvekstområde. Heilskapstenking.	Desentralisering- truleg eit mål.	Nærleiken til brukarane vert lågare. Større grad av sentralisering.
	Ressurscenter for kulturlivet i kommunen. Tett samarbeid med institusjonar som bibliotek, eldresenter, sjukeheim, barnehage, skule og frivillige lag		Ressurscenter, men først og fremst ein eigen skule
	Nærleik til brukarane og høg fleksibilitet		Ein eigen kulturskule som fokus på seg sjølv som skule
	Sterk symbiose med kulturlivet i kommunen		Dei små lokale møteplassane der kulturskulen møter kulturen elles, vil truleg forsvinna

Teneste Pleie og omsorg og helse	No-situasjon Masfjorden	Masfjorden- Gulen	Nordhordland
1. Kapasitet / 2. Relevant kompetanse	Små fagmiljø.	Litt større fagmiljø. Høve til å samarbeide med randsonene – til større einingar	Større fagmiljø for sentrale funksjonar. Sentrale spissa fagmiljø.
	Nærleik til brukarane og høg fleksibilitet	Nærleik til brukarane med høve til fleksibilitet	Avstand til brukarane – lite fleksibilitet. Avstand til tenestene
	Høg kvalifisert arbeidskraft. Kan vere utfordring å rekruttere til spesialstillingar. Stabilt personale med vilje til utvikling	Høg kvalifisert arbeidskraft. Mykje det same som eigen kommune.	Høgt kvalifisert arbeidskraft. Lettare å rekruttere personell. Felles og betre organisert kompetanseutvikling.
	Tenestene blir raskt sett i verk.	Same som eigen kommune	Kan bli byråkratisk system, der det vil bli meir fokus på søknad, avslag.
	Vanskar med å setje i verk større utviklingsprosjekt, lite ressursar til å vere innovative.	Litt større høve til å setja i verk større prosjekt og innovative prosessar.	Stort høve til utviklingsprosjekt, og meir ressursar til å vere innovative. Kan dra nytte av prosjekt som er i gang/starta opp.
	For lite personell og for små pasientgrupper til å drive spesialtilbod som rehabilitering, demensteam, ulike tilbod ved lærings- og meistringssenter mv.	Litt betre høve til å drive spesialprosjekt.	Gode høve til å drive spesialtilbod, som rehabilitering, demensteam, ulike tilbod ved lærings- og meistringstilbod. Geografiske avstandar kan vere ei utfordring.
	Har ikkje kapasitet til å drifte heildøgsteneste innan psykisk helse.	Ikkje stor nok kapasitet til å drifte heildøgsten. innan psykisk helse.	Kan drifte heildøgsteneste innan psykisk helse.
	Høg ressurs innan helse i forhold til innbyggjartal når det gjeld lege, helsesøster, fysioterapeut, psykolog	Vil bli mykje det same som eigen kommune.	Blir utjamna i forhold til KOSTRA tal. Tenestetilbodet vil bli redusert.

3. Tilstrekkeleg distanse	Må vere bevisst rolle, vere profesjonell. Nærleik gjev god brukarmedverknad, ressursutnytting og høve til fleksible løysingar pga. god lokalkunnskap.	Litt mindre tette band, men elles bra lokalkunnskap. Liten forskjell frå eigen kommune.	Stor grad av distanse. Kan bli meir standardiserte tilbod og teke lite omsyn til individuelle og lokale behov.
4. Effektiv tenesteproduksjon	Kort ventetid/ behandlingstid og iverksetjing av tenester. Stor fleksibilitet og nærleik til brukarane. Løyser oppgåver/ tenester etter BEON/ LEON prinsipp. Sårbar ved frávær i spesialstillingar i forhold til vikar.	Mykje det same som eigen kommune, men mindre sårbart ved frávær pga større fagmiljø.	Kan bli meir byråkratisk. Meir ventetid og standardisering. Geografiske avstandar kan medføre ineffektivitet. Større buffer på personell og kompetanse.
5. Økonomisk soliditet	Driftar etter budsjett. Har nærleik til budsjett/ budsjettstyring. Ligg høgt på KOSTRA tal	Truleg det same som i eigen kommune.	Kan påverke lite i forhold til budsjett. For å utjamne utgiftene vil tilbod bli redusert.
6. Valfridom	Stor grad av brukarmedverknad pga små forhold. Avgrensa tilbod for enkelte grupper.	Likt som eigen kommune. Litt større valfridom ved å bli inkludert i tilbod i nabokommunen.	Kan risikere mindre grad av brukarmedverknad. Betre valfridom, men lange avstandar kan gjera det vanskeleg å nyttegjera seg tilboda.
8. Høg politisk deltaking	?	?	?
9. Lokal styring	Lokalt styrte avdelingar. Nær kontakt mellom leiar, tilsette og brukarar	Mindre grad av lokal styring ved samanslåing av avdelingar. Kan gje større avstand til tilsette og brukarar.	Redusert høve til lokal styring og påverknad
10. Lokal identitet	Lokal identitetskjenne blant brukarane er høg. Vil ha god oversikt og kjennskap til brukarane sitt nærmiljø.	Mindre høve til å ivareta lokal identitet. Ein kan skape større miljø og høve for brukarane. Kan vere positivt for brukarar i framtida.	Kan bli vanskeleg å ivareta lokal identitet. Samtidig høve til større valfridom, fleksibilitet og større miljø for framtidas brukarar.

Administrasjon – TML + NAV/sosial

Fordelar ved samanslåing (dei 2 intensjonsavtalane på høyring)

- Kostnadseffektiv/ einheitskostnadene ned
- Utvikling – (mindre hovudvekt på utviklingsarbeid i mindre kommunar)
- Mindre sårbar (ofte berre 1 sakshandsamar på ein del – og veldig avhengig av enkeltpersonar – styrka fagkompetanse)
- Anonymisering av brukarane (sosialmottakar, høgare terskel i småkommune vs storkommune)

Ulemper/ ved samanslåing

- Større avstandar
- Mindre nærleik/ lokalkunnskap
- Sentralisering
- Kulturforskjeller
- Stor fare for reduksjon i tenestenivået

KOSTRA – likeverdige tenester

Frie inntekter (30%) meir enn gjennomsnittskommune + kraftinntekter

- Forventa utjamning ved storkommune – alt over gjennomsnittet trekt inn og ut av noverande Masfjorden (stor netto bidragsytar og forventa sentralisering), noko som vil få store konsekvensar for lokale tenester .

Høyring

To viktige høyringssaker med stor betydning for utgreiingsalternativa kommunereforma

1. forslag nytt inntektssystem av desember 2015, med høyringsfrist 1.3.2016, handsama

Saknr	Utval	Type	Dato
011/2016	Kommunestyret	PS	24.02.2016

Masfjorden kommune har følgjande uttale til forslag nytt inntektssystem for kommunane:

Generelt Masfjorden kommune meiner at totalverknadene av endringane i forslag til nytt inntektssystem for kommunane gir ei uheldig omfordeling av inntekter frå distrikt og mindre kommunar til dei aller største og sentrale byområder og forsterkar sentraliseringa.

Ein meiner vidare at det er uheldig med eit høyringsnotat som i liten grad synleggjer konsekvensar av dei ulike vurderingane/forslaga som departementet kjem med, og at for mykje fell inn under «dette vil departementet komme nærare attende til i Kommuneproposisjonen for 2017», og dette medfører at kommunane reelt ikkje har føreseielege økonomiske rammer, noko som er spesielt uheldig i ein fase med innspurt på kommunereformarbeidet for kommunane.

Kostnadsnøklar

- Det er viktig med føreseielege rammer for kommunane. Ei oppdatering av kostnadsnøklane kvart fjerde år meiner ein er dekkande og bør gjennomførast som ei fast norm
- Masfjorden kommune er i mot endringa som går på distrikt og avstandar, og meiner at sone- og nabokriteriet vert vekta for mykje ned, noko som har skjedd gradvis ved tidlegare endringa av inntektssystemet og.
- Kommunen har dei seinare åra opplevd ei sterk auke i utgifter til m.a. spesialundervisning, ressurskrevjande brukarar. Departementet har i lita grad å funne forklaringsfaktorar bak denne veksten. For å oppnå eit inntektssystem med full kompensasjon for ufrivillige kostnadsulempar må departementet prioritera å identifisera statistisk forklaringsfaktorar for alle kostnadsnøklane.
- Masfjorden er ueinig i departementet sin argumentasjon for å utelata kommunale vegar frå utgiftsutjamninga. Dei kommunale vegane er ein viktig del av infrastrukturen i landet og opne vegar året rundt er viktig for å sikra velferdstenestene, livskvalitet og tryggleiken til innbyggjarane, og tilrår at det vert arbeid vidare med å få kommunale vegar inn som del av kostnadsnøklane framover for å sikre kommunane full kompensasjon for ufrivillige kostnadsulempar.

Nytt strukturkriterium

- I inntektssystemet bør det vere noko større stimulering til å gjennomføre ei strukturreform i kommunal sektor enn det er i dag, og rådmannen støttar difor prinsippa og intensjonane som ligg til grunn for innføringa av eit nytt strukturkriterium.

Regionalpolitiske tilskot

- Masfjorden kommune støttar ikkje framlegget om forenkling og samanslåing av dei regionalpolitiske tilskota, som småkommunetilskotet og distriktstilskot Sør – Noreg, og meiner desse må bestå som i dag.

Skatteelementa:

- Masfjorden kommune er samd i prinsippet om at kommunane bør ha ei viss grad av økonomisk sjølvstende og moglegheit for å behalda ein del av inntekter og verdiar som vert skapt i eige lokalsamfunn. Likevel ser ein at mange av elementa i skattesystemet er sensitive for svingingar og dette kan føra til store variasjonar i inntektene i ein kommune frå år til år, eller mellom kommunar.
- Form for selskapsskatt som er skissert innført att frå 2017 meiner Masfjorden kommune er lite hensiktsmessig, og støttar ikkje dette framlegget. Dersom ein vil tilbakeføre ordning med selskapsskatt til kommunane tilrår ein at tidlegare modell for selskapsskatt vert nytta.

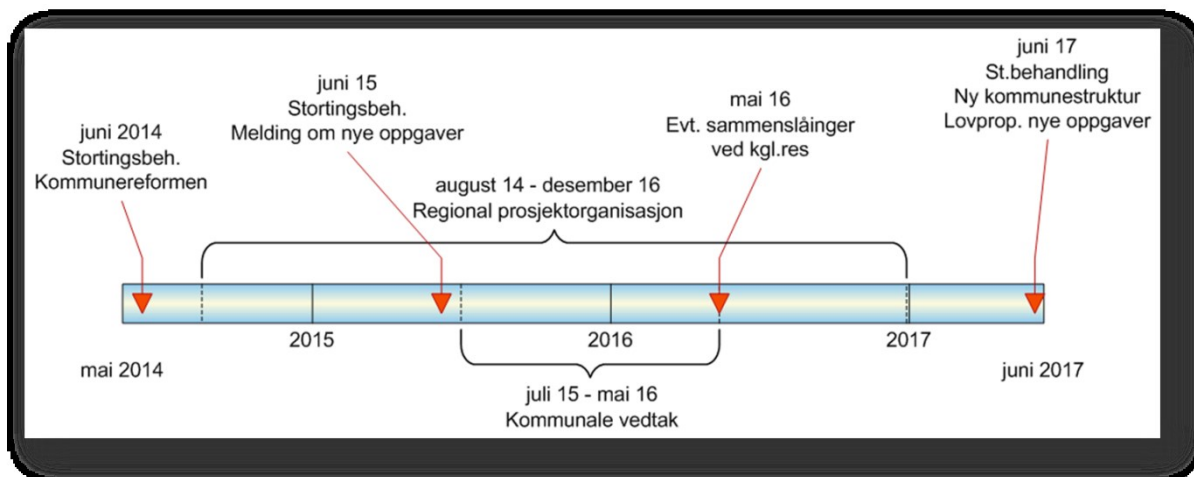
Og 2) Endring i eigedomsskattelova

Saknr	Utval	Type	Dato
093/2015	Formannskapet	PS	02.09.2015
067/2015	Kommunestyret	PS	10.09.2015

Uttale til høyring om eigedomskatt på arbeidsmaskiner mm. i verk og bruk

Masfjorden kommune er i mot forslaget om endringar i eigedomsskattelova som inneberer å unnta produksjonsutstyr og - installasjonar frå beskatning, og høyringsframlegget avviklar langt på veg eigedomskatt på verk og bruk. Årsaka er at kommunen vil tape store inntekter, estimert til kr 5,5 - 8 millionar pr år., samt at endringsframlegget vil gjere eigedomskatt berre på vasskraftanlegg svært sårbart og utsatt for press for å harmoniserast med næringslivet elles.

Fakta



Tidsramme for arbeidet inneber at kommunane må gjere ei endeleg avgjerd innan 30. juni 2016. Stortingshandsaming av ny kommunestruktur skal etter planen skje innan 1.halvår 2017, og ein legg legg til grunn at samanslåingane vil setjast i verk seinast frå 1. januar 2020.

For meir informasjon om kommunereforma, gå inn på kommunen si heimeside og vidare til kommunereform med sentrale linkar til mykje relevant dokumentasjon.

Vurdering

Det er fordeler og ulemper ved dei ulike utgreiingsalternativa, og det er framleis mykje som ikkje er endeleg avklart med kommunereforma som for eksempel inntektssystemet – eigedomskatt – oppgåver – kva skjer med det interkommunale samarbeid om mange som no inngår i samarbeidet slår seg saman?

Det meste av desse forholda vert først avklart etter at kommunane si frist til å ta stilling til kva ein ønskjer for eigen kommune. Dette er sentrale forhold som burde vore på plass før ein gjev innstilling

og seinare politiske vedtak i samband med kommunereforma. Ei så viktig reform burde hatt betre tidsramme, klargjering av rammevilkåra (inntekt – oppgåver etc.) frå regjering og storting før ein gjer lokale vedtak. No er ein i den situasjon at den innstilling ein gjev med faktasisituasjonen april 2016, kan vere vesentleg endra kort tid i etterkant (juni/juli 2016).

I ein tidleg fase av reformarbeidet inviterte Masfjorden nabokommunane til eit temamøte om reforma(6.febr. 2014 - Matre), kor Harald Baldersheim, UiO framla ein del relevant dokumentasjon og som nyanserer bilde i høve fordelar og ulemper, liten vs. stor, og som er relevant for generell vurdering av reforma og dei 3 utgreiingsalternativa ein står overfor,

Argumentasjon om kommunestruktur		
Argument	For små kommunar	For store kommunar
Effektivitet		
- kostnadseffektivitet, skalafordelar		+
- fordelingseffektivitet	+	
- interessehevding, utviklingskraft		+
- kontakt- og transaksjonskostnader	+	
Demokrati		
- rom for deltaking	+	
- interessevekkjande politikk		+
- politisk tillit	+	
- politisk kontakt	+	
- oversikt, innsyn i politikk, forvaltning	+	
- rom for opposisjon, avvik		+
- samforstand *- klare skiljelinjer+	*	+
Arbeidsplass		
- Rom for fagleg utvikling, spesialisering		X
-Rom for generalistkompetanse, varierte oppgåver	X	
-Spennande fagleg miljø, kollegar		X
- Nær 'det politiske spelet'	X	
- Vern mot press frå 'vanskelege' brukarar		X
- Personleg forhold til brukarane	X	
- Habilitetsproblematikk		X

Identitet & lokalsamfunn		
- lokal forankring	+	
- mangfald	+	
- toleranse for avvik		+

Tenestetilbod

Sentrale forhold å vurdere i samband med reforma, er dei tenester som kommunen i dag leverer, og siktemålet er at desse teneste skal bli betre gjennom reforma. Masfjorden kommune yter gode kommunale tenester med høg brukartilfredsheit – ein del brukar/innbyggjarundersøkinga stadfester dette. Ein ser for seg vidareføring av noverande opplegg ved at brukarnære tenester vert løyst av kommunen i eigen regi, som barnehage – skule, medan spesialiserte tenester og funksjonar kan dekkast gjennom noverande interkommunalt samarbeid, med god erfaring som innan IKT – legevakt – barnevern – brann og redning, renovasjon etc., samt at ein må arbeide for best mogleg tilbod kor stat og fylkeskommune har ansvaret – vegar, og realisering av Masfjordsambandet/bru – vegar - regional utvikling - politi – ambulanse etc.

Samfunnsutvikling

Samfunnsutvikling, viser at kommunen har ei positiv utvikling med vekst i folketalet dei seinare år, kraftig vekst i distriktsindeksen som er ei nasjonal vurdering av kommunen.

7.4 Distriktsindeksen 2015 per kommune sortert fylkesvis

Distriktsindeksen 2015 inkl. trunkerte og vektete enkeltindikatorer

Kommunenavn	Geografi			Demografi			Arbeidsmarked		Leve- kår	Distrikts- indeks 2015
	NIBR 11	Reisetid til Oslo	Befolknings- tetthet	Befolknings- vekst	Kvinne- andel	Eldre- andel	Sysselsettings- vekst	Andel yrkesaktive	Inntekt	
1266 Masfjorden	12	2	0	7	1	0	6	10	7	45,1

Ein bør jobbe for framtidretta samferdselsføremål, og ein vurderer det viktig å få på plass avklaringa og avtalar for realisering av Masfjordsambandet før evt. samanslåing med andre kommunar, arealplanlegging, bustadbygging i takt med behov, næringsutvikling etc., og samarbeida med nabokommunane for å komma fram til gode regionale løysingar

Lokaldemokrati

tanken med reforma er m.a. å styrke lokaldemokratiet ved at kommunane får større ansvar og fleire oppgåver som i dag er lagt til regionale og nasjonale avgjerdsnivå. Ein vurderer at oppgåvemeldinga byggjer i liten grad opp om dette målet, då lite er konkretisert og overført til kommunane. Faren er større for at lokaldemokratiet vert svekka, med mindre nærleik og lokal representasjon, engasjement og lokalkunnskap, og alternativet med å stå åleine ser ein som gunstig ved å halde fram med 17 medlemmer i kommunestyret og 5 i formannskapet, og sikre reell innbyggjarmedverknad.

Økonomi

vurderinga er at Masfjorden har god økonomi og økonomistyring, og dette kan vi bygge opp under med mykje dokumentasjon, og tek inn Kommunebarometeret si vurdering pr. april 2016, kor dei har følgjande rangering av inntektsnivået til Masfjorden dei siste åra, for perioden 2010 – 2016, kor Masfjorden ligg i toppsjiktet i landet mellom 24 og 34 blant landet kommunar på

Rangering inntektsnivå	24	24	32	34	30	31	31
------------------------	----	----	----	----	----	----	----

Skal ein stå åleine er det viktig at ein politisk arbeider for eit inntektssystem som sikrar ulempedekking for avstandar og distrikt. Elles viktig å sikre kraftkommunane sine rettar, samt sikre effektiv drift av kommunen.

Forslag til nytt inntektssystem, des. 2015. Ut i frå signal før høyringa vart lagt fram, kunne bortfall av småkommunetilskot og basistilskot reknast med – i sum utgjør desse forholda nær 20 mill.kr., og dette i ein periode med nedgang i kraftprisane ville dette ha gjort det vanskeleg å halde fram som eigen kommune. Høyringsforslaget inneber m.a. at Masfjorden vert definert som ufrivillig liten kommune, då det er lange avstandar for å nå større sentra, og får behalde basistilskotet fullt ut. KS har kalkulert endringsframlegget til å medføre ein nedgang med 0,5 mill.kr. for Masfjorden

Eigedomskatten er det og usikkerheit kring, på kort sikt ser ein for seg nedgang – medan ein på lengre sikt og ved auka kraftpris vesentleg høgare inntekt. Arbeidsgjevaravgifta, er eit forhold som talar for å forbli liten, og at ein beheld dagens sone, utgjør 3-4 mill.kr. for Masfjorden som kommune, summen for alle i Masfjorden om lag 6-7 mill.kr.

Konklusjon

Det er framleis mykje som ikkje er endeleg avklart med kommunereforma som for eksempel inntektssystemet – eigedomsskatt – oppgåver – kva skjer med det interkommunale samarbeid om mange som no inngår i samarbeidet slår seg saman? Det meste av desse forholda vert først avklart etter at kommunane si frist til å ta stilling til kva ein ønskjer for eigen kommune. Dette er sentrale forhold som burde vore på plass før ein gjev innstilling og seinare politiske vedtak i samband med kommunereforma.

Ei så viktig reform burde hatt betre tidsramme, klargjering av rammevilkåra (inntekt – oppgåver etc.) frå regjering og storting før ein gjer lokale vedtak. No er ein i den situasjon at den innstilling ein gjev med faktasisituasjonen april 2016, kan vere vesentleg endra kort tid i etterkant (juni/juli 2016).

Ein har synleggjort alternativet med å stå åleine med basis i det faktagrunnlaget vi har pr. dato, samt

henta inn uttale frå leiargruppa.

Etter ei samla vurdering av dei oppgåvene kommunane har i dag, nye oppgåver som er signalisert til kommunane (oppgåvemeldinga), økonomisk grunnlag (noverande inntektssystem og høyringsforslag nytt inntektssystem, kor geografiske tilhøve med store avstandar gjer at Masfjorden får behalde basistilskotet fullt ut), gjer at utgreiingsalternativet å halde fram som eigen kommune er realistisk og eit godt alternativ.

Administrasjonsutvalet - 004/2016

AU - behandling:

Ordførar Karstein Totland gjekk gjennom saka.

Rådmann Svein Helge Hofslundsengen orienterte.Saka vart drøfta.

Framlegg til vedtak frå administrasjonsutvalet:

Administrasjonsutvalet tek framlegg til vedtak til vitring, og tilrår at alternativet å halde fram som eigen kommune vert lagt fram til folkerøysting. **Røysting:**

Framlegg til vedtak frå administrasjonsutvalet vart samrøystes vedteke.

AU - vedtak:

Administrasjonsutvalet tek framlegg til vedtak til vitring, og tilrår at alternativet å halde fram som eigen kommune vert lagt fram til folkerøysting.

Formannskapet - 049/2016

FS - behandling:

Ordførar Karstein Totland (H) orienterte kort og saka vart drøfta.

Formannskapet jobba fram følgjande framlegg til vedtak :

Formannskapet tar rådmannen sitt framlegg til vedtak til vitring og legg alternativet å stå åleine til i folkerøystinga 23.mai.

Formannskapet sitt framlegg til vedtak vart samrøystes tilrådd til kommunestyret.

FS - vedtak:

Formannskapet tar rådmannen sitt framlegg til vedtak til vitring og legg alternativet å stå åleine til i

folkerøystinga 23.mai.

Kommunestyret - 021/2016

KS - behandling:

Ordførar Karstein Totland (H) orienterte kort og saka vart drøfta.

Jon Hope (KrF) la fram følgjande framlegg til vedtak:

Kommunestyret tek rådmannen si utgreiing til vitring, og tilrår at å halde fram som eigen kommune vert eitt av alternativa ved folkerøystinga 23.mai.

Det vart i møte viste til at vedtaka i saka frå administrasjonsutvalet og formannskapet hadde ulik formulering. Kommunestyret samla seg om at vedtaket frå administrasjonsutvalet var den beste formuleringa og kom fram til følgjande framlegg til vedtak:

Kommunestyret tek framlegg til vedtak til vitring, og tilrår at alternativet å halde fram som eigen kommune vert lagt fram til folkerøysting.

Røysting:

Framlegg til vedtak jobba fram i kommunestyret vart samrøystes vedteke.

KS - vedtak:

Kommunestyret tek framlegg til vedtak til vitring, og tilrår at alternativet å halde fram som eigen kommune vert lagt fram til folkerøysting.